

ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Момот Т.В., Пересипкін М.М., Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Загрозливій тенденції поглиблення соціально-економічної ситуації надзвичайно актуалізували питання щодо розроблення та втілення в життя стратегії забезпечення економічної безпеки України. Економічна безпека досягається шляхом здійснення єдиної державної політики, узгодженої системою заходів, адекватних внутрішнім та зовнішнім загрозам. Така політика буде ефективною за умов визначення стратегії й тактики забезпечення економічної безпеки. Важливо, щоб стратегія забезпечення економічної безпеки базувалась на багатоваріантності прогнозів соціально-економічного розвитку України з врахуванням провідного європейського досвіду.

Процес євроінтеграції передбачає перехід та імплементацію стандартів у всіх галузях діяльності держави, у тому числі, – для забезпечення підприємств.

В галузі міжнародної нормативної бази (ISO) існує ряд стандартів, призначенням яких є забезпечення безперервного існування суб'єкту господарювання та його прогресивний розвиток, тобто, відповідають змісту дефініції управління економічною безпекою.

Відомо, що стандарти створюються на підставі міжнародного досвіду, із урахуванням думки фахівців та експертів.

Стандарти, які здатні забезпечити економічну безпеку будь-якого суб'єкту господарювання це:

- ISO 22301: 2012 має назву «Безпека соціальна. Системи менеджменту безперервності бізнесу. Вимоги». Даний стандарт розглядає питання управління безперервністю ведення бізнесу, який дозволить підвищити життєздатність організацій як державного, так і приватного сектора. Він покликаний допомогти організаціям будь-якого розміру краще підготуватися до збоїв будь-якого типу і більш ефективно відновлювати їх діяльність. Основою даного стандарту є система Plan-Do-Check-Act (PDCA) model - моделі планування, створення, впровадження, експлуатації, моніторингу, аналізу, підтримки і постійного вдосконалення ефективності систем управління безперервністю бізнесу (BCMS). Він погоджується з такими стандартами як ISO 9001 (менеджмент якості), ISO 14001 (екологічний менеджмент) та ISO 27001 (менеджмент інформаційної безпеки) і забезпечує їх сумісність.

- Іншим міжнародним стандартом, здатним забезпечувати стабільність підприємств і організацій є стандарт ISO 31000: 2009 «Менеджмент ризиків. Принципи і керівні вказівки». Він містить принципи, структуру та процес управління ризиками. Вказується, що стандарт також може бути використаний

будь-якою організацією незалежно від її розміру, виду діяльності або галузі. ISO 31010: 2009 фокусується на поняттях, процесах і виборі методу оцінки ризиків.

- Наступним стандартом у міжнародній системі стандартизації є стандарт ISO 22320: 2011 «Безпека соціальна. Менеджмент надзвичайних ситуацій. Вимоги до реагування на інциденти». Стандарт встановлює вимоги до оперативної інформації для реагування на інциденти, визначає процеси, системи роботи, збір даних і управління в цілях отримання своєчасної, актуальної та точної інформації. А також містить питання координації та співпраці, всередині організації та за її межами, з іншими зацікавленими сторонами,

- Ряд окремих міжнародних стандартів стосуються питань забезпечення захисту інформації. У даному зв'язку актуальним є стандарт ISO / IEC 27033-3: 2010 «Інформаційні технології. Методи і засоби забезпечення безпеки. Мережева безпека», в якому розглянуті питання можливих загроз, методів проектування та управління. У стандарті розглянуті можливі сценарії виникнення загроз і для кожного сценарію, стандарт забезпечує докладний посібник з загрозам безпеки і методи проектування безпеки і контролю, необхідних для мінімізації пов'язаних з ними ризиків.

- Заслуговує на увагу також стандарт ISO / IEC TR 27016: 2014 «Інформаційні технології. Методи захисту. Менеджмент інформаційної безпеки. Організаційна економіка », основні цілі якого відображені в назві.

- Складовим елементом економічної безпеки суб'єкта господарювання є і кадрова безпека. Ряд міжнародних стандартів зачіпає дані питання. Провідними є такі стандарти: ISO 22398:2013 «Безпека соціальна. Ефективні дії у змодельованих умовах», який спрямований на підвищення навчання (підвищення знань, навичок, здібностей окремих осіб або групи осіб з метою оволодіння конкретними компетенціями); співробітництва (надання можливості для людей, працювати разом для досягнення загального кінцевого результату).

Таким чином, враховуючи, що стандарти ISO є результатом інтегрування сучасного міжнародного досвіду, можна визначити актуальні напрями для забезпечення безпеки суб'єктів господарювання, їх стабільного, ефективного та безперервного існування. До цих напрямів відносяться:

- підтримка і постійне вдосконалення системи управління економічною структурою; удосконалення вимог до оперативної інформації щодо визначення ризиків або інцидентів; постійне поліпшення методів оцінки ризиків;

- контроль та забезпечення інформаційної безпеки

- та підвищення ефективності роботи на прикладах змодельованих ситуацій з метою зниження негативного впливу ризиків.